

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1682. usque ad annum 1690

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 90119231

§. 39. Jacobi II. Angliæ Regis declaratio in favorem Religionum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67608)

Sæc. XVII.
A. C. 1687.

§. XXXIX.

*Jacobi II. Angliæ Regis declaratio
in favorem religionum.*

Erat ab Henrici VIII. schismate An-
gliæ Regnum semper ferale tumultu-
tum, perfidiæ, cædiumque theatrum;
inducta enim sectarum multitudine ac
diversitate enata est animorum dissen-
sio, fanaticum contradicendi studium,
odium, & cruentæ seditiones: tege-
batur sævitia Religionis velamine, pes-
fundabantur omnes tam Divinæ quam
humanæ leges & non sine ipsius na-
turæ horrore quamplurimi humano
cruore sese inebriare certabant unice,
ut sectam firmarent, ac tuerentur, quam
ambitio, atque effrænis vitæ licentia
recens invexit, quamque ejus Sectato-
res duntaxat ideo veram crediderunt,
quia nova, aut quia vel illam a tene-
ris hauserunt, vel quia eorum commo-
dis magis deservire existimarunt: idem
quoque insanus furor anno priori arma-
verat Edimburgenses Scotos hætero-
doxos, qui Catholicos variis in locis
ad sacrorum suorum exercitia congre-
gatos in odium libertatis, quam eis
Rex Jacobus nuper concesserat, die
octava Februarii misere afflixere, eo-
rumque ædes diripuerunt: Horum pe-
tulan-

*Rapin Thoi-
ras Hist.
d' Angl. l. 24.
Calmet Hist.
Univ. l. 156.
num. 45.*

Sæc. XVII tulantiam, sævitiamque compescere
 A. C. 1687. nitebatur Perchius Comes Urbis Præ-
 fectus, qui aliquot factiosorum capos
 virgarum supplicio mulctare decrevit
 ast cum pœnam exequi parat, a secti-
 otiosis maximo numero confluentibus
 proterve impetitus, vix non obtinere
 catur, ægre eorum manibus ereptus
 prædiciariis, qui hosce tumultuantes
 partim trucidarunt, partim in fugam
 egerunt, reliquis promerito supplicium
 mulctatis: Ejusmodi nempe tumul-
 tuosa consilia Prædicantibus implantat fan-
 ticus sectæ furor, a quibus velut a
 origine venenum in populos diffunditur.
 Ut autem Jacobus II. Angliæ Rex huic
 malo remedium adhiberet, omnia tria
 Regna ad unius fidei unitatem reducere
 adlaborabat, huncque in finem Castell-
 menium Comitem Romam Oratorem decer-
 nebat, qui Regis & Catholicorum in his
 Regnis degentium nomine die decima
 Januarii Innocenti Papæ obsequium
 filialemque obedientiam contestaretur,
 quem tamen velut Oratorem intempestive
 submissum nisi frigide a Papa exceptum
 fuisse, referunt nonnulli, utut sit, id
 tamen certum est, quod Papa vicissim
 Ferdinandum Dadam Amasiensem Archiepis-
 copum, tanquam Pontificium Nuntium
 Angliam decreverit, qui etiam hoc
 ann

*Gottfrid
 cont. Hist.
 Chron. i. II.
 pag. 365.*

anno die tertia Julii Vindesorii a Rege Sæc. XVII.
 & Regina publice exceptus est: Insu- A. C. 1687.
 per Rex Patrem Eduardum Petreum
 Jesuitam, quem a confessionibus ha-
 buit, die undecima Novembris dissua-
 dente licet Pontifice intimi consilii Mi-
 nistris accensuit; ne vero tot favores
 Catholicis exhibiti Sectariorum invi-
 diam excitarent, non modo Calvini-
 stas ex Francia profugos perbenigne
 exceptit, sed etiam omnibus sectariis
 in Scotia libertatem conscientiae seu to-
 lerantiae beneficium indulgit, die duo-
 decima Februarii Witehaliae hanc in
 rem promulgata sequenti declaratione.

„Jacobus &c. Perpensis ingentibus
 „malis, quibus per aliquot annos no-
 „strum Scotiae Regnum propter opinio-
 „num in Christiana religione invecta-
 „rum diversitatem affligitur, considera-
 „tis etiam vatinianis odiis & conten-
 „tionibus, quibus Sectatores non sine
 „commercii ruina & imminutione, di-
 „tionum everfione, charitatis dispendio,
 „ac Regiae potestatis contemptu in se
 „invicem grassantur, veramque reli-
 „gionem, Deique timorem in conten-
 „tiones, injurias, factiones, & non
 „raro in sacrilegia & perduelliones con-
 „vertunt, hinc quantum in nobis est,
 „subditorum nostrorum corda & affectus
 „Deo per religionem, & nobis per fi-
 li 4 „dem,

Sæc. XVII. „dem, & proximo per amorem & fide- „fa
 A. C. 1687. „litate[m] Christianam unire inten- „te
 „Regiam nostram tolerantiam omnibus „la
 „qui Christianam religionem juxta „m
 „tum mox designandum profiterentur „tis
 „concedimus & indulgemus sub variis „ex
 „tamen conditionibus & restrictionibus „in
 „infra memorandis. I, Presbyterianam „in
 „moderatis privatos in eorum ædibus „sta
 „conventus eo sine permittimus, ut dum „qu
 „taxat illos Prædicantes, non alios „R
 „audiant, qui nostram indulgentiam „ho
 „acceptarunt aut acceptabunt, dum „ci
 „modo nihil in pacis, & tranquillitate „ut
 „tis publicæ præjudicium dicant ve „q
 „agant, nec ulla verba seditiosa aut „tr
 „perduellionem tendentia proferant „ne
 „secus interminatis severissimis poenæ „fu
 „tanto crimine dignis plectendi. Nec „al
 „tamen eis sit permissum pro ejusmodi „d
 „conventibus loca ædificare, aut hœ- „P
 „rea vel ædes ab aliis separatas habere „n
 „sed sint contenti, ut in privatis suis „d
 „domibus sua exercitia habeant: Ve „n
 „lunus etiam, ut in eos omni legum „i
 „severitate agatur, qui ruri vel in „s
 „pertis campis conventicula habent „c
 „ibi concionantur, suæque Religionis „e
 „exercitiis funguntur, iis assistunt vel „C
 „eos tolerant, eo quod jam pridem se „n
 „ditiosa ejusmodi conventicula maxime „d
 „opere Regnum turbarint, nunc vero „b
 „facra

„facta hac indulgentia conscientiarum Sæc. XVII.
 „teneritudini sat cautum sit. II. Tremu- A. C. 1687.
 „lantibus quoque seu Quackeris per-
 „mittimus, ut suo ritu in locis designa-
 „tis convenire, & suam religionem
 „exercere valeant. III. Considerantes
 „insuper severas & inhumanas leges
 „in Catholico-Romanos, vulgo *Papi-*
 „*stas* sub Jacobo Rege adhuc pupillo, eo-
 „que invito ab ejus Administris, aliisque
 „Reginæ Mariæ hostibus latas fuisse
 „hosque sub obtentu Religionis atro-
 „cissimas perduelliones, factiones &
 „usurpationes obvelasse, easque leges,
 „quas non contra Dei hostes, sed con-
 „tra proprios suos inimicos sanxerant,
 „non ideo ad præsens usque tempus
 „fuisse observatas, ut illæ vel
 „aliæ similes executioni darentur, sed
 „duntaxat ad terrorem, perinde ac si
 „Papistæ exteri Principis potentia mu-
 „niti, suis partibus satisfacere, obe-
 „dire, ac supremo & legitimo suo Mo-
 „narchæ fidelitatem præstare, haud
 „idonei essent, aliunde vero ex certa
 „scientia & longe experientia nobis
 „compertum sit, quod sicut prima lex
 „est Romani Catholici, ut sit bonus
 „Christianus, etiam præcipuum illius
 „munus sit, ut sit fidelis & obediens,
 „& hi nobis & Regibus Prædecessori-
 „bus nostris omni data occasione sui
 „li 5 „amo-

Sæc. XVII „amoris ac fidelitatis luculenta dede
 A. C. 1687 „runt specimina, pro nostra eorumque
 „defensione vitæ & bonorum pericul
 „adierunt, eorumque non pauci respu
 „utrumque prodegerunt, etiam si eoru
 „Reges diversa sectati essent sacra, n
 „hilominus pro tuenda eorum aucto
 „tate contra vim & prodiones illoru
 „qui vehementissimi pœnarium haru
 „legum, exactores erant, vitam & b
 „cultates obtulerunt. Eapropter et
 „sententia & consensu secretioris no
 „Confilii, vi & auctoritate nostra
 „prema, Regia Dignitate, & potesta
 „absoluta suspendimus, & omnino n
 „nullamus omnes Parlamenti leges
 „acta, omnes consuetudines, & Con
 „stitutiones factas, vel quovis tempore
 „antehac contra quemcunque ex ar
 „stris Romano - Catholicis executio
 „datas: irritamus etiam omnes pro
 „hibitiones ibidem memoratas, omne
 „pœnas, vel multas ibi impositas
 „adeo, ut hi eadem in omnibus & ubi
 „que fruantur libertate, qua ceteri Pro
 „testantes subditi, non modo religio
 „nem suam exercendi, sed etiam que
 „cunque munia possidendi, omnibus
 „que commodis aliisque fruendi bene
 „ficiis, quæ quovis tempore eis con
 „cedere, bene visum fuerit. Nihil
 „minus volumus & præcipimus omnibus
 „Ca

„Catholicis, ut duntaxat in ædibus Sæc. XVII.
 „aut Sacellis rei Divinæ vacent, non A. C. 1687.
 „autem in apertis campis prædicent,
 „nec Protestantium Ecclesias sibi per
 „vim vendicent, sub pœnis contra reos
 „per leges latis, sub quibus etiam sup-
 „plicationes in præcipuis urbium Re-
 „giarum plateis habere, eis vetitum
 „sit: Insuper cum aliunde omnes sub-
 „diti nobis obedire sint obstricti, & ab
 „hac lege per nullam consuetudinem,
 „legem, vel Religionis discrimen eximi
 „possint, nec quisquam nos impedire
 „possit, ne eos protegamus, vel eis
 „jura & privilegia concedamus, con-
 „siderantes autem, juramenta esse im-
 „posita (*), quæ ab aliis sinistre sen-
 „tientibus perperam interpretari possent,
 „prout in hoc Regno jam factum, non
 „sine Religionis & fidelitatis nobis de-
 „bitæ præjudicio, hinc ex Senatus nostri
 „mente

(*) Præcipue Rex abrogavit illud jura-
 mentum, quod propædiosam suam originem
 debebat confictæ Oatis conspirationi, unice
 ideo impositum, ut perjurio auctoritas acce-
 deret, aliunde vero illud, cum rem sacram
 concerneret, sine Ecclesiæ auctoritate & con-
 tra usum ipsius hujus Regni, factum sit, nec-
 non falsa includat v.g. quod nulla detur
 transsubstantiatio, quod invocatio Sancto-
 rum sit idololatria &c.

Sæc. XVII. „mente & consensu omnia juramenta

A. C. 1687. „per quæ aliqui ex nostris subditis

„munia & officia in Regno nostro

„fidenda, aut ad jura & privilegia

„capax fieret, revocamus, & irrita

„claramus, præcipientes, ne ejusmodi

„juramenta præstentur aut præstari

„rentur sine nostro mandato & con-

„sensu sub præfatis pœnis, hinc aucto-

„ritate nostra Regia revocamus cum

„leges, quibus hæc juramenta sunt im-

„posita, atque ab eis nostros subditos

„eximimus, præcipue autem a primo

„undecimo, sexto & vigesimo primo

„secundo articulo Parlamenti: præ-

„cipimus etiam, ut eorum loco sequen-

„præstetur juramentum.

„Ego N. N. agnosco, testor, & de-

„claro, quod Jacobus VII. Scotiæ Rex

„&c. sit verus & legitimus Rex & le-

„gimus horum Regnorum & quorum-

„cunque subditorum Dominus, & quod

„nulli ex ejus subditis contra ipsum

„vel contra aliam personam ab eo de-

„pendentem arma sub quocunque præ-

„textu, vel ex quacunque causa se-

„mere liceat, nec etiam me unquam

„contra ipsum arma sumpturum, nec

„ulli ejusmodi personæ opem laturum,

„nec unquam ejus potestati auctoritati-

„que restitutum, sed me illum, ejusque

„hæredes & legitimos successores in usu

„sua

„suæ potestatis absolutæ, & auctoritatis
 „contra omnes adjuturum, defensu-
 „rumque. Ita me Deus adjuvet. „

Sæc. XVII.
 A. C. 1687.

Postea Rex cunctos Catholicos ab omnibus pœnis immunes declaravit, quas propter Religionis actus, & cultus incurrissent, vel quia Papistæ, Jesuitæ vel alterius Ordinis fuissent, vel quod Missam legerint vel audierint, aut Sacerdotes & Jesuitas occulte detinuerint, proles suas in religione Catholica, hic vel alibi educaverint, vel hanc doctrinam prætulerint, aut ipsi per se vel alios eam defenderint, vel officia & dignitates contra leges acceptarint, vel alia contra hæc leges commiserint: ab hac tamen venia excepit Rex homicidia, furta aliaque ejusmodi scelera, eximi etiam voluit Protestantes a pœnis, quas propterea incurrissent, quia concionibus in eorum domibus interfuerint, dummodo non fuerint seditiosæ. Denique nullius conscientia vim inferri voluit, pollicitus, se Episcopos, aliosque Ministros in suis functionibus & juribus, & Protestantes in libero suæ Religionis exercitio protecturum &c.

Hanc Regis declarationem in Scotia Ordinum Senatus non modo promulgari præcepit, sed etiam Regi debitas egit grates, quocirca Rex eam
 quo-

Sæc. XVII. quoque die quarta Aprilis in Angliæ
A. C. 1687. Regno promulgari jussit, applaudentibus
 Anabaptistis, Quackeris, Independentibus, Presbyterianis, aliisque
 Sectatoribus: non tamen Rex a Parlamento hujus declarationis con-
 firmationem obtinere poterat, quocirca illud primo prorogavit, ac demum
 omnino dissolvit.

§. XL.

*Alizæ Regis contentiones cum Univer-
 sitate Cantabrigiensi.*

*Mem. des
 Revol.*

*d' Angl. t. I.
 pag. 73.*

*Salmon Ab-
 rege de l'hist.
 d' Angl. t. I.
 pag. 423.*

Hucusque Catholici ab omnibus Univer-
 sitatum Anglicarum honoribus
 gradibusque exclusi erant; Rex autem
 id duntaxat ex fidei odio fieri, impo-
 ferens animo, Patrem Albanum Fran-
 cis Ord. S. Benedicti Virum eruditissimum
 omnigena inclytum in Cantabrigiensi
 Universitate in Magistrum liberalium
 artium, quin ab eo ullum ex juramentis
 exigetur, creati voluit, hancque in re-
 literas ad Pro - Cancellarium dedit.
 Hic vero iterata Regis mandata con-
 temnens, respondit, se solemnibus jurame-
 nto prohiberi, ne ullum, qui Pœ-
 tificiam potestatem jurato detestari re-
 cusaverit, ad ullum Doctoratus gra-
 dum admitteret: Hac pertinacia irri-
 tatus Rex, ex Curiz Ecclesiasticæ legi-
 tentia